

Motion till riksdagen

1988/89:N472

av Ivar Franzén m.fl. (c)

Stödet till solvärmeanläggningar

Det finns en bred enighet om att solenergin är miljövänlig och att den bör prioriteras i framtidens energisystem. Inte minst regeringen har i energi- och miljöpropositioner framhållit solenergis möjligheter och vikten av att satsa på den.

Mot denna bakgrund är regeringens "misskötsel" av stödet till små solvärmeanläggningar anmärkningsvärd och har allvarligt skadat marknaden för denna typ av solvärmeanläggningar.

Stöd till solvärmeanläggningar infördes av Fälldinregeringarna. 1984 (SFS 1983:1108) förändrades detta till ett 50 % investeringsbidrag för mindre solvärmeanläggningar. 1986 tog pengarna slut och större delen av 1986 och 1987 rådde stor oklarhet avseende vilka möjligheter till bidrag som förelåg. I dec. 1986 fattade regeringen beslut om att ytterligare 10 miljoner skulle utnyttjas för stöd till mindre solvärmeanläggningar. Dessa pengar blev dock inte tillgängliga för nya bidragsökande förrän i dec 1987. 1987 blev på grund av regeringens oförsvarbara senfärdighet ett förlorat år för små solvärmeanläggningar.

1987 (SFS 1987:771) ändrades bidragsnivån från 50 % till 35 %. Redan våren och sommaren 1988 var det åter dags för oklarheter avseende bidragsmöjligheterna. Bidragsökande kunde inte få några klara besked. Kommuner, länsbostadsnämnder och boverket, ingen kunde ge besked om bidrag kunde påräknas eller inte. Inte heller miljö- och energidepartementet kunde lämna något klart besked.

Det är en gemensam bedömning från aktörerna på solvärmemarknaden att försäljningen av små solvärmeanläggningar skulle varit flerdubbelt större om bidragsgivningen fungerat kontinuerligt och smidigt sedan 1982.

I ett interpellationssvar den 12 dec. 1988 avseende stödet till små solenergianläggningar säger miljö- och energiministern följande: "Under hela 80-talet har generösa investeringsstöd lämnats till mindre solvärmeanläggningar. De medel som riksdagen vid flera tillfällen avsatt för detta ändamål är nu förbrukade. Samtidigt har ett långsiktigt forsknings- och utvecklingsarbete bedrivits som resulterat i betydande framsteg inom solvärmeområdet. Kostnaderna för solvärmeanläggningar har kunnat reduceras, samtidigt som prestanda har förbättrats. En fortsatt kostnadsminskning är dock nödvändig om tekniken skall kunna konkurrera med andra uppvärmningsformer.

Enligt regeringens bedömning kommer inte fortsatt investeringsstöd att bidra till en sådan utveckling i tillräcklig omfattning. Vad som istället krävs

för att dessa kostnadsreduceringar skall kunna uppnås under 1990-talet är insatser för forskning och utveckling tillsammans med stöd till prototyp- och demonstrationsanläggningar."

I sak innebär detta att marknadsuppbyggnaden för små solvärmeanläggningar i fortsättningen skulle ske helt utan något stöd. Solenergin missgynnas därmed gentemot alla etablerade energialternativ. Vinsterna från äldre mycket billig vattenkraft har använts för att stödja kärnkraftens utbyggnad och kommer fortsättningsvis vara en mycket viktig finansieringskälla när kraftbolagen skall investera i nya energiproduktionsanläggningar.

Solenergin som är den mest miljövänliga och den mest beständiga energin kommer inte att ha någon möjlighet att få del av vinstpengar från vattenkraften. Det är små belopp som krävs för att ge små solvärmeanläggningar ungefär likvärda finansieringsmöjligheter med kraftbolagens investeringar. 5–10 miljoner per år skulle sannolikt räcka, men kravet är att ett 35 %-bidrag ges kontinuerligt under minst 3 år, så att tillverkarna av solfångare vågar investera i ny effektiv produktionsutrustning och marknadsuppbyggnad.

Det fanns reservationer 88.07.01 på anslag E 22 (85/86) för stöd till solvärmeteknik och bidrag till energiinvesteringar på sammanlagt 57.808.498:-. Ungefär hälften uppges vara helt obundet. Det finns alltså goda möjligheter att inom befintliga ramar ge ett angeläget stöd till små solvärmeanläggningar. Det är tveksamt om miljö- och energiministerns uppgift om stödpengarna till små solvärmeanläggningar är korrekt. Det är möjligen så att pengarna i ett sent skede har disponerats till annat och att utlovade men ej utnyttjade bidrag ej återförts till anslaget. Tyvärr har det inte hittills gått att få en tillfredsställande redovisning av detta.

Under de senaste åren har solvärmetekniken utvecklats mycket snabbt. Kostnaden per m² plana solfångare har halverats och verkningsgraden mer än fördubblats på en femårsperiod. Kostnaden per kWh solenergi (räknat med 5 % realränta) har sjunkit från i storleksordningen 1:50 till 30–40 öre under gynnsamma förhållanden. Solenergin har alltså goda förutsättningar att i ett flertal tillämpningar konkurrera med ny elproduktion om solenergin får likvärda finansieringsmöjligheter. På plussidan finns därutöver solenergens överlägsna miljövärden och beständighet. Det är tveklöst samhällsekonomiskt viktigt att solenergi inte konkurreras ut på grund av sämre finansieringsmöjligheter.

Tvärtemot vad miljö- och energiministern säger så är det inte långsiktig forskning och byggande prototyper som kan ge snabba kostnadsänkningar för solvärmetekniken, utan det är en större marknad som ger möjlighet till en "industriell" produktion av plana solfångare. Det verkar som om miljö- och energiministern vill förhindra en sådan utveckling. Möjligen är det solvärmens småskalighet och totala obundenhet som oroar miljö- och energiministern, som tycks se energimarknadens stora aktörer som enda fasta punkten i energipolitiken.

Under 1988 har det skett en viss marknadsuppbyggnad för små solvärmeanläggningar. Den håller nu på att helt raseras och tillverkningen av solfångare flyttas utomlands. Allt beroende på att regeringen medvetet eller omedvetet misskött stödet till små solvärmeanläggningar.

För att ge små solvärmeanläggningar något så när lika konkurrensförutsättningar med traditionella energiproduktionsanläggningar måste ett minst 35-procentigt stöd ges under i första hand en treårsperiod. Även om det inom ramen för tidigare anvisade medel borde vara möjligt att lösgöra tillräckliga resurser, så bör riksdagen för att inga förseningar och byråkratiska låsningar skall uppstå nu anvisa nya medel för just stöd till små solvärmeanläggningar.

Mot. 1988/89
N472

Hemställan

Med hänvisning till vad ovan anförts hemställs

1. att riksdagen beslutar att ett 35-procentigt investeringsstöd skall utgå till alla nya små solvärmeanläggningar som uppfyller aktuella krav på funktion och kvalitet och att stödet i första hand skall utgå under en period av 3 år med början den 1 juli 1989,

2. att riksdagen för stöd till små solvärmeanläggningar budgetåret 1989/90 anvisar ett förslagsanslag på 10 miljoner och fastställer beslutsramar för budgetåren 1990/91 och 1991/92 till 15 resp. 20 miljoner.

Stockholm den 25 januari 1989

Ivar Franzén (c)

Börje Hörnlund (c)

Per-Ola Eriksson (c)

Göran Engström (c)

Kjell Ericsson (c)

Jan Hyttring (c)

Kersti Johansson (c)

Roland Larsson (c)

Marianne Andersson (c)

Håkan Hansson (c)